

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografa
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se
primesc.
Manuscrise nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune
în Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena la M. Dukas Nachf.,
Nux. Aug. veld & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppalik.
în Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII Erzsbet-körut).
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tariful și invo-
lul. — REGLAMEN pe pagina
3-a o serie 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

„GAZETA“ iese în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
M-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
M-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
cile postale din țară și din
afară și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
nr. 30, etajul I. Pe un an 30 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abo-
namentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 47

Brașov, Joi 1 (14) Martie.

1907.

Pașii cei dintâi în chestia școalelor.

Se lățise știrea că arhieriei ambelor noastre biserici au de gând a-și da întâlnire cu toții pentru a se sfătui împreună asupra gravei noastre situațiuni și a face eventual un pas comun la coroană în apărarea școalelor române.

Una din foile noastre mai spunea că Arhieriei români uniți după ținerea conferenței la Blaj, vor pleca cu toții la Budapesta în scopul de mai sus. Știrea aceasta nu se adevărește. Ni se comunică din Blaj, că Arhieriei bisericilor române unite în conferența ținută sub prezidiul metropolitului Mihalyi, la care au luat parte și inspectorii școlari diocesani și membrii capitolului metropolitan, au hotărât ca memoriul, ce l-au stabilit, să fie iscălit de arhieriei și de inspectorii școlari diocesani în trei exemplare, cari să fie expediate camerei deputaților, camerei magnaților, iar un exemplar să fie trimis prin ministerul de culte și instrucțiune publică Majestății Sale monarhului. Deocamdată acțiunea arhieriei se concentrează așadar numai în protestarea contra novelor măsuri asupra școlii și amenințătoare. Și memoriul bisericii române gr. or. a fost adresat corpurilor legiuitoare. Nu știm însă dacă a fost trimis totdeodată și Majestății Sale, ori că arhieriei și-au rezervat, cum se zicea, de-a merge în persoană la Monarhul.

După pasul cel dintâi făcut de arhieriei a urmat ca să-și precizeze poziția în fața gravei chestiuni dela ordinea zilei deputații naționaliști din dietă. Ei au ținut mai multe conștiințuri în clubul lor și rezultatul a fost, după cum vedem, că au decis a nu lăsa să treacă proiectele de lege ale lui Apponyi fără de a le face cea mai hotărâtă opoziție între limitele trase de regulamentul camerei. Foile maghiare vorbeau că deputații naționaliști ar avea intenția să facă obstrucție.

Obstrucție nu vor face, dar, precum se vede din decursul ședințelor camerei dela 11, 12 și 13 l. c., sunt decizi

a vorbi cât mai mulți și a ținea discursuri lungi ca printr'asta să accentueze și mai mult nemulțămirea și indignarea față cu proiectele ministrului de culte și instrucțiune publică.

Ședința de Luni a camerei a fost aproape toată ocupată de vorbirea deputatului Dr. A. Vaida care a făcut începutul. Ear ședința de ieri a fost în partea cea mai mare ocupată de discuțiunea infocată în chestiunea regulamentul camerei, în contra căruia a procedat în ședința de Luni în mod volnic și terorist vice-președintele camerei Rakovszky; ear în ședința de azi, Mercuri, au vorbit, după-cum ni-se raportează, numai deputații naționaliști Vlad, Hodza și Maniu.

Era de așteptat că atitudinea aceasta a deputaților naționaliști va supăra mult pe șovinistii din majoritate, după-ce și așa sunt foarte mult cătrăniți mai ales asupra unora din ei, cari nu se sfiesc a le spune adevăruri amare.

Deputatul Vaida în introducerea discursului său din ședința de Luni a desfășurat motivele, de cari se conduc deputații naționaliști în opoziția lor. Intre altele a zis că prin această opoziție fac un serviciu și guvernului și majorității, care prin proiectele de lege prezentate vrea să detragă atențiunea opiniei publice maghiare dela multele rele și neajunsuri ce sunt la ordinea zilei, dar, zise, aceasta nu-i împiedecă de a-și implini datoria sfântă față cu poporul și cu țara, arătând nedreptatea ce se face cu proiectele de lege prezentate.

Toate silințele ce și le dau deputații naționaliști de a convinge pe cei din cameră despre lealitatea opoziției, ce li-o fac, sunt însă zadarnice. Aceștia, după cum dovedește cazul cu volnicia lui Rakovszky, în loc să se mai imblânzească, să întărească tot mai mult și devin tot mai agresivi, ear Apponyi, ca să scape mai ușor din strâmtorare, se avântă în sferile idealilor sale șoviniste și zice că convocarea la legea de naționalitate nu

mai poate servi azi ca argument, căci nu trebuie să se uite că „națiunea maghiară e națiune unitară“.

Cinismul acesta e prea de tot revoltător.

Manifestul electoral al creștinilor sociali din Austria despre care s'a făcut amintire ieri la ultimele știri, conține între altele următoarele pasaje semnificative pentru atitudinea politică a numitului partid în chestiunea pactului cu Ungaria. Manifestul zice: »Cea mai importantă problemă politică a timpului celui mai apropiat este reformarea actualilor raporturi cu țările coroanei ungare, cari raporturi nu mai pot dăinui. Nu se poate cugeta o poziție de putere a monarhiei habsburgice în afară nici înflorirea ei înăuntru țării a se regula în mod mulțămitor raportul de drept public și economic cu Ungaria. Dela 1867 Maghiarilor le-a succedat clădi o formațiune de stat înăuntru monarhiei și pe sooteala celor din Cislaiania, care, condusă de partidele minorității judeo-maghiare aproape de tot corupte a aservit, a asuprit și a exploatat toate popoarele nemaghiare ale Ungariei, pe cetățenii germani ai acestei țări pe naționalitățile slave și române. Cercurile maghiare, a căror putreziciune interioară a fost scoasă la iveală prin multele scandale ale timpului din urmă, au știut să se arauge față cu Cislaiania o hegemonie prin nimic justificată, au știut să ceară toate drepturile pentru sine și să încerce aproape toată sarcina contribuțiilor pentru armată în spinarea contribuabililor austriaci și să aducă tot odată, agricultura austriacă aproape de ruină prin importarea nelimitată de produse ungare. Aceasta rușine trebuie să aibă un sfârșit. În lături cu dominațiunea Maghiarilor! Noi voim o Austrie, în care nici un popor să nu fie nevoit a geme sub jug străin, un imperiu al libertății și al dreptății«. În lupta contra aroganței Maghiarilor trebuie să păzim interesele economice ale Austriei în deplină măsură și cu constantă energie. Lozincă partidului creștin-social este și rămâne: »Mai bine despărțire economică decât perseverarea în servitutea desono-rătoare«.

Acest manifest electoral a fost citit și primit în marea adunare a partidului creștin social ținut în Viena Dumineca trecută sub președința mareșalului Austriei de jos a prințului Alois Liechtenstein.

În dieta boemă s'a început Luni deșbaterea asupra propunerilor prezentate de diferitele partide privitor la pactul cu

Ungaria. Boemia ca cea dintâi țară industrială în Austria vrea să ia poziție și să se pronunțe asupra pactului spre a face presiune asupra guvernului austriac să apere interesele Austriei și să nu cedeze în negocierile sale cu guvernul ungar. Vorbitorii din ședința de Luni, mai ales deputatul partidului conservativ Zietwitz, au accentuat că ori se va da garanță de consolidare a raporturilor economice printr'un pact încheiat pe timp mai îndelungat, care să se estindă asupra tuturor chestiunilor economice, ori să se pronunțe de pe acum separarea economică dintre statele dualiste chiar cu rizicul că acestea li va urma și separarea politică. Toți vorbitorii au asigurat că raporturile au devenit insuportabile și că trebuie să li-se facă un sfârșit. S'a mai zis de cătră un vorbitor ceh, că deja de pe acum se formează o majoritate pentru parlamentul viitor, care și-a pus de scop a lua o poziție energică față cu Ungaria.

Sinodul protopopesc din Oradea mare contra proiectului lui Apponyi. Sinodul protopopesc al tractului Oradea mare întrunit zilele aceste sub prezidiul d-lui protopop Toma Păcală, a votat cu unanimitate o rezoluțiune, prin care sinodul protestează energic în contra atentatului îndreptat prin proiectul ministrului Apponyi contra autonomiei bisericii gr. or. române și contra școalelor românești și roagă pe arhieriei români, să intervină la locurile competente pentru apărarea constituției bisericii. Rezoluțiunea s'a trimis P. S. episcopului Ioan Papp.

Constituirea comitetului național-român din Bucovina. În ședința de Marți a comitetului național, ales de cătră meetingul românesc ținut în 21 Februarie în orașul Suceava, s'a ales următorul birou, care constituie comitetul național: Au fost aleși President: d-l prof. universitar Dr. Stefan Saghin. Vicepreședinți: d-nii archiepiscopul staurofor Ion Procopovici și prof. Grigori Halip. Secretari: d-nii adjunct administrativ Dori Popovici și cand. de avocat Eusebie Antonovici. Casieri: d-nii consil. de tribunal Emil Isopescu, secretar la comitetul țării Dr. Constantin Hostiuc și comisarul postal Eraclie Bocancea. Membrii fără funcțiune: d-nii prof. universitar Dr. Teodor Tarnavski, consil. de trib. Dr. Constantin Isopescu-Grecul și Inv. Georgi Hreniuc. După o deșbatere mai lungă s'a decis ca în comitetul central să fie delegați, afară de președinții comitetelor districtuale, încă câte un econom, din fiecare district, designat de acest comitet.

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Lumina zodiacului.

În seara de 10 Faur n. c., între orele 7 și 8, o zare spălăcită se ridică pe dunga orizontului unde apusese soarele pe la 4 ore 47 minute. Se ridică pieziș, în forma unui triunghiuleț, ajungând cu vârful la Pleiade (Găinușe) în zodia Taurului.

Acelaș fenomen l'am observat în serile de 11 și 12 Faur. Acelaș fenomen l'am observat în primăvara anului trecut, de vro câteva ori. Loinu fi zărit probabil, și de altădată, fără să fiu cu atențiune la el; precum mulți cetitori îl vor fi zărit și ei, fără să i fi știut rostul.

E lumina zodiacului.

Prin Ianuarie — April se vede seara la apus, după amurgul serii. Prin Sept. — Nov. se vede la răsărit, înainte de zorile dimineții. Primăvara se ridică din zodia Peștilor, trece prin a Berbecului ajungând la Pleiade și Calea lactee. Toamna se ivește în zodia Leului, trece prin a Racului, ajungând iarăși la Calea lactee, în zodia Gemenilor. Intre tropici se ridică drept sure zenit: sub lățimile noastre pare înclinată

spre miazăzi; la poli s'ar vedea paralelă cu orizontul.

În regiunea tropicilor fenomenul e atât de lămurit, încât sau e confundat cu amurgul serii, respective zorile dimineții (»Crepuscule fals« al Arabilor), sau rămâne cu totul neluat în seamă, sau e înregistrat ca mișcările regulate ale planetelor, ca eclipsele de soare și de lună.

Alex. Humbold ne dă câteva notițe interesante din regiunea amintită¹⁾:

»Or-cine a trăit ani de-a rândul în zona palmierilor — zice el — își aduce aminte cu drag de zarea blândă, în care lumina zodiacului, ridicându-se piramidal, răsfată o parte din nopțile tropice, cele totdeauna pe o formă de lungi. Eu am văzut-o luminând de multe-ori mai intens decât Calea lactee în Scorpion. Și nu numai în atmosfera rară și uscată a piscurilor de pe Anzi, la înălțime de două-prezece — patru-prezece mii de picioare (3900 — 4450 m.) ci și pe câmpiile perdue în zarea (Lianos) ale Venezuelei, precum și la marginea mării, sub cerul vecinic senin al Cumaniei. Fenomenul era de frumusețe deosebită, când se profilau în preajmă-i fulgi de nori, producând contrast pitoresc.

¹⁾ Kosmos, vol. I. ed. Cotta, pag. 98—102.

Într'un loc al ziarului meu, schițat în decursul navigației dela Lima la coasta vestică a Mexicului, amintesc o astfel de arătare feerică: »De trei sau patru nopți văd lumina zodiacului (între 10° și 14° lat. »nord) într-o frumusețe, cum nu mi-s'a arătat nici-odată. În aceasta parte a oceanului, judecând după strălucirea constelațiilor și a nebuloaselor, transparența atmosferei e admirabilă. Din 14 până în 19 Mart, la »45 minute după-ce discul solar se adância »în mare, nu se vedea nici o urmă de lumină zodiacală, deși era pe deplin întunec. O oră după apusul soarelui însă »se ivia de-odată în splendoare captivantă »până la Aldebaran și pleade ajungând în »18 Mart înălțimea de 30° 5'. Nori sveltți »apar răzleți în albastrul plăcut dela ori- »zon, ca în fața unui covor gălbui. Cei de »sus joacă din când în când în colorii pis- »trițe. Ai crede, că soarele apune pentru »a doua oară. În regiunea aceasta zarea »crește, aproape ca în primul pătrar al »lunei. Cătră orele 10 lumina se spălăcește »pe la m'ezul nopții dispăre. În 16 Mart, »când strălucia mai tare, s'a ivit înspre »răsărit o contra-zare de licărire blândă.

Tot Humboldt a observat în clima tropică a Americii de sud, svăcnirile ad-

mirabile în intensitatea luminoasă a fenomenului.

Fenomenul e destul de bătător la ochi, totuși n'a atras atențiunea astronomilor și a fizicianilor, decât pe la mijlocul secolului XVII. Cea dintâi descriere lămurită ne-o dă la 1661 Childrey în a sa »Britania Baconică«, după-ce tot el i a făcut primele observări științifice în 1658—1661. Totuși Dominic Cassini are meritul de a fi ernat pentru prima oară (1683) raporturile de dimenziune și timp ale fenomenului.

Smith a construit în 1882 un spectroscop special pentru observarea și fotografierea luminei zodiacului.²⁾

Încercările de a fotografia spectrul au rămas mult timp zădărnice. Abia cu plăci cromosensibile s'a ajuns la ceva rezultate.

Spectrul de regulă e foarte spălăcit. Abia prezintă ceva nuanțe de colorii. E continuu. În primăvara anului 1883 însă Smith

²⁾ Prisma spectroscopului din spst de Islanda, lentilele colimatorului și ale camerei fotografice din quartz, cu excepțiunea unui colimator de observații directe, ale cărui lentile s'au făcut din sticlă flint.

Din dieta ungară.

În ședința de Luni a camerei, despre care am raportat ieri pe scurt, a vorbit, cum știm, aproape 4 ore dep. Dr. Al. Vaida. La ordinea zilei a fost proiectul pentru învățatorii de stat. D-l Vaida a aflat de bine a aduce înainte toate momentele ce stau în legătură și cu acest proiect, stăruind mai ales pentru validitatea principiului de egalitate în ce privește ajutorarea școlilor de stat și a școlilor confesionale.

Din vorbirea d-lui Dr. Vaida lăsam să urmeze mai jos partea întâi, în care motivează atitudinea sa și a soților săi din clubul naționalist și acea parte, în care desvoaltă principiile de tractare egală, despre care am făcut amintire.

Alexandru Vaida: Onorată cameră. Imi țin de datorie să expun motivele pentru cari eu și după mine mulți alți colegi din partidul naționalităților iau cuvântul. O țin de necesar, pentru-că mai mulți deputați coaliționiști m'au întreat, care e rostul, că noi luăm cuvântul în chestiunea acestui proiect și din ce motive pornim discuția pe baze atât de largi.

Înainte de toate, onorată cameră, țin să declar, că partidul nostru se consideră pe sine de partidul naționalităților nemaghiare și ca atare de partid opozițional, dar în același timp mereu își dă sama de interesele mari și de datoria, cari i-se impun în urma poziției sale excepționale, fiind adecă singurul partid opozițional în acest parlament. (Aprobări pe băncile naționalităților). Această poziție ne impune datorii mari, dându-ne drept misiune să reprezentăm în camera aceasta opoziția țării. E o misiune nerecunosătoare, nu numai din motivul, că în trecut am fost expuși la multe insulte. Noi cunoaștem deja insultele aceste, ne-am obișnuit cu ele și le-am lăsat fără răspuns și până acum, cu atât mai mult le vom lăsa fără răspuns pe viitor. De altă parte însă aceia dintre d-voastră cari ni-au adresat insultele, au început să se plitisească de ele și vor înceta cu desăvârșire, sunt convins. Nu împrejurarea aceasta ne îngreunează misiunea. Nu ne-o îngreunează nici faptul că mereu-mereu, cu ori-ce prilej suntem nevoiți să vă lăsam să ne respingeți propunerile prin votare, pentru că pe cât de mică e gloria ca o majoritate atât de covârșitoare ca a d-voastră să învingă la votare un partid mic ca și al nostru și pe cât de ușor i-se pare lucrul acesta majorității, tot atât de puțin ne pasă și nouă de lucrul acesta. Ni-e grea însă misiunea că nu ni-a succes până acum să vă convingem despre dreptatea punctului nostru de vedere. Cu toate aceste n'am renunțat încă la nădejdea, că cu timpul vom putea face să înțelegem punctul nostru de vedere.

În ce privește proiectul luat în discuție, avem datorie înzecită să luăm parte la desbateri. E datoria noastră fiind-că pe calea aceasta din nou salvăm reputația parlamentului și ne dovedim de patrioți mai buni decât d-voastră, marea majoritate; pentru-că dacă n'am lua noi cuvântul, în ce privește parlamentarismul nostru s'ar naște o situație foarte falsă, situația că ar ajunge să se manifeste aici absolutismul guvernului fără ca să se accentueze suveranitatea poporului: fiind-că guvernul cu drept cuvânt ar putea zice: »L'etat c'est moi!«, dacă un astfel de proiect de lege, a căruia importanță nu e contestată de nimeni, s'ar primi fără discuție.

Vă întreb pe d-voastră că ce va zice posteritatea despre generația de azi dacă d-l referent a zis ieri despre oamenii mari

a zărit o linie mai deschisă. Dar numai atunci, deși observațiile le încep din 1875. Poziția liniei presupuse era $\lambda = 558$, așa-mănătoare cu linia luminei polare $\lambda = 557.7^3$.

În fine Smith stăruia să se determine exact poziția pe firmament a fenomenului ceea-ce nu se poate decât prin examinarea fotometrică minuțioasă a regiunii respective.

Din ce constă lumina zodiacului?

Mai întâiu, poziția fenomenului e astfel încât multă vreme s'a presupus, că *atmosfera soarelui*, respirată în formă de lentilă, ne mijeste din brăul zodiilor.

Heis credea, că inelul luminei din zodiac, planează în jurul Pământului pe o cale, ce se află între noi și Lună.

Dom. Cassini, apoi Laplace, Schubert și Poisson admiteau existența unui inel, constător din un roi de corpuscule planetare, ce zboară liber între orbita lui Mercur și a Luceafărului, ori chiar a lui Marte. Cassini zicea limpede: »Si les orbites de Mercure et de Venus étoient visibles (matériellement dans toute l'étendue

ai anilor 60, că's niște epigoni? Noi considerăm tocmai pentru asta, ca o datorie a noastră, să ne ocupăm tot mai temeinic de acest proiect de lege, să intrăm în discuții mai amănunțite și să ne precizăm punctul de vedere opozițional. (Aprobări pe băncile naționalităților).

Noi vedem și știm foarte bine cu toții că suntem într-o poziție falsă. Dar tocmai pentru a nu părea naivi, țin să amintesc că noi suntem convinși, că prin opoziția noastră, pe care o facem cu ocazia desbaterii acestui proiect, aducem un serviciu real atât guvernului cât și majorității.

Guvernul a adus pe tapet acest proiect de lege numai pentru a abate atenția lumii de la multele buclucuri, cari preocupă de o vreme încoace, fără întrerupere opinia publică. E foarte firesc, că dacă noi naționaliștii intrăm în discuția mai amănunțită a proiectului, luăm a-upra noastră un rol de opoziție, prin aceasta creăm guvernului o situație dintre cele mai comode, el ne poate lovi în fie-care zi în cap și săvârșind prin aceasta mari acte de patriotism, abate totodată atenția opiniei publice de la multele mizerii curente. Cu toate că de când e lumea, când e vorba de partide diferite și de dușmani politici totdeauna principiul »do ut des« iese în relief și cu toate că noi nu primim nici o răsplăt pentru această osteneală a noastră totuși suntem gața a face guvernului serviciul acesta, (Mișcare pe băncile naționalităților) nu pentru-că suntem băieți de treabă, ci pentru-că suntem fii buni ai patriei și ai națiunilor noastre. (Aprobări pe băncile naționalităților). Și fiind-că scotim mai presus decât se crede, interesele țării și le purtăm mai mult la inimă unde nu se văd decât pe buze, facem chiar și unui guvern coaliționist acel serviciu, de a ne pune în opoziție și de a-i da ocazia să-și câștige pe pielea noastră merite patriotice. (Mișcare în stânga).

Mai avem o cauză care ne îndeamnă să facem acest lucru: avem o ambiție, o ambiție mare și o conștiință trează că în viitorul îndepărtat acel partid al naționalităților, care va ocupa la timpul său aceste bănci, în cari suntem astăzi atât de puțin, ne va aminti pe noi ca pe o generație mare, căci noi avem conștiința că nu suntem epigonii mici ai unor generații mari ca kossuthiștii, ci suntem înaintași, vom să fim înaintași mari ai partidului naționalităților din parlamentul viitorului. De aceea cred, că nu merităm a fi tratați din partea d-voastră cu cuvinte de înfruntare, nici cu dispreț și cu defăimare, ci merităm ca să recunoaștemi despre noi, că contribuim la prestigiul țării și al parlamentarismului atunci când ne-am angajat aici la rolul de opoziție. Acestea trebuia să le explic, ca să nu producem aparența năivității.

Despre epoca în care s'a creat articolul de lege 38 dela 1868 — d-l raportor zice: A fost epoca desăvârșitului optimism și că nimic nu caracterizează mai mult epoca aceea ca articolele de lege 44 adecă legea de naționalități și 38 din 1868, adecă legea școlară. Dar nici n'avem două legi — zice raportorul — cari să ne fi dus atât de puțin spre scopul definit, — adecă la desvoltarea desăvârșită a națiunii maghiare unitare în gând și simțire.

Onorată Cameră! Dacă acei bărbați au avut planuri de acestea, atunci vă asigur că n'au fost naivi. Au fost bărbați geniali și dacă planul lor n'a reușit să creieze unitatea de gândire și simțire între

de leur surface), nous les verrions habituellement de la même figure et dans la même disposition à l'égard du Soleil et aux mêmes temps de l'année que la lumière zodiacale.

De părere analogă e la noi d-l Ioan Corbu, în a sa »Nouă teorie cosmogonică«⁴⁾ spunându-ne că pentru explicarea luminei zodiacului nu e de lipsă a presupune un inel fin, cu toate că acesta încă e posibil. »Ea poate deriva de la mulțimea de meteoriți, materie din cometei distruși și toate sfărmiturile de materie cosmică, ce se mișcă risipită în spațiu, culeasă de sistema solară în calea sa și alăturată pe planul comun al eclipticei«.

Oricum ar fi: planetei uriași cu cortegiul de sateliți; planetei mijlocii și sutele de planetezi mititei; cometei cu orbite în-curcinate și dățători de frică; apoi meteoriții cei neastâmpărați și tainica lumină a zodiacului contribuiesc în mod uriaș la largirea concepțiilor despre sistemul solar, care mai înainte părea atât de simplu, atât de monoton.

Faur, 1907.

Gavr. Todica.

cețățenii acestei patrii, de vină sunt numai și numai urmașii lor, cari n'au îndrăznit să încerce executarea legii de naționalități.

Eu împotriva părerii d-lui raportor, aflui foarte necesară susținerea și ajutorarea școlilor confesionale. Pentru aceste s'a creat un proiect, l'am și văzut dar nu vorbesc despre el nefind la ordinea de zi.

Afirm și mărturisesc, că ministerul de instrucțiune în loc să forțeze școlile de stat, ar face mult mai bine să le dea ajutoare de stat școlilor confesionale, ca astfel acestea să fie în stare a corespunde chemării lor. E mult mai ușor să zidești pe baze existente, decât să creiezi baze nouă, pentru că cel care face încercarea asta, totdeauna e expus ca în loc să reușească, să se dea de mai. (Zgomot. S'auzim! la mijloc). Dacă luăm în considerare, că în țara întreagă sunt cam 17 mii de școli populare și dintre acestea — să zic un număr maximal — sunt 3500 școli de stat, cari stau pe teritoriul Ungariei, iar celelalte sunt școli confesionale, atunci putem vedea, ce puțin învățatori vor avea parte de îmbunătățire. Datele d-lui Halász spun, că sunt 13,269 școli confesionale și numai 4221 de stat.

Întreb deci cu drept, e lucru cinstit ca d-l ministru de culte să ajute numai învățătorilor de stat? Sunt 5463 învățatori de stat și d-l ministru i-a luat în adăpost numai pe aceștia. (Sgomot). N-ar fi mai cinstit și corăspunzător și n'ar fi spre binele culturii statului dacă d-l ministru s'ar cugeta și la ajutorarea învățătorilor confesionali deodată cu a acelor de stat, dacă le-ar îndrăpta soartea și ușura poziția ca să poată corăspunde măreței lor chemări. (Sgomot).

E slabă acea idee că numai unii dintre cețățeni au să fie împărțâși de ajutor și e de ajuns dacă numai o parte dintre învățători își capătă dotația cuvințioasă. (Sgomot). Învățătorii săvârșesc aceeași muncă întru cultivarea poporului, trebuie deci ajutamați în măsură egală în misiunea lor nobilă. (Sgomot).

Cercetând datele statistice, vedem ca în această țară sunt 61.400 copii obligați la școală, cari peste tot umblă la școală. Aceste sunt date triste și dureroase. Și în întreaga țară deși sunt 12,636 comune, totuși sunt numai 4221 învățători de stat și 13,269 confesionali.

Fără multă bătaie de cap și studiere de date statistice putem constata că relațiile noastre culturale de azi sunt foarte slabe, foarte neglijate (Sgomot).

Luând în considerare faptul că în mai multe astfel de locuri sunt relațiile culturale de așa, că sunt câte 138—140 copii obligați la una ori două școli, pe fiecare învățător cad deci 80—90 elevi, atunci fără de a exagera pot constata că între astfel de împrejurări, cât timp mai durează aceste stări, e imposibil să ajungem la îmbunătățirea relațiilor noastre culturale.

Basat pe acest punct de vedere recomand cu insistență d-lui ministru de culte să binevoiască a dispune, ca și învățătorii confesionali să se împărțească de acel ajutor ca și învățătorii de stat, căci e imposibil ca prin ajutorarea numai a acestora să se promoveze cultura generală.

„Agitație pangermană“ între Șvabi.

Șvabii din Bănat au început iarăși să se miște. Știm că o adunare populară ce a fost conchemată în Billed a fost oprită de fîslogăbirău. A mai fost oprită și altă adunare, ce era să se țină tot Duminecă în Bulkess. Cei adunați au fost împărțiați de gendarmi, dar ei s'au retras în localuri private și s'au sfătuit asupra afacerilor naționale. În adunările populare amintite era intenționat a se primi și a se enunța programul deja gata al *partidului popular al Germanilor din Ungaria*, care până acuma număra vr'o 5000 de membri. Era hotărît afară de aceasta să fie ales președinte al partidului Dr. Kremling, ear vice-președinte țăranul I. Rösser.

Iată de ce a fost împiedecată ținerea celor două adunări populare. S'a dat ordin celor dela administrație să oprească lățirea »agitației pangermane« între Șvabi. Cei loviți voiesc să se plângă ministrului de interne etc. Cu ce rezultat se poate ști înainte. E interesant și îmbucurător însă faptul, că deși încet dar spiritul național pătrunde totuși din ce în ce mai mult între Șvabi și îi deșteaptă.

Cu mișcarea Șvabilor din Ungaria sudică s'a ocupat *partidul kossuthist* în conferența sa de Luni. Au accentuat mai mulți dintre vorbitori, că recunosc și aprobă atitudinea patriotică de până acuma a Germanilor din Ungaria, dar voiesc să îm-

pedece ca »agitațiunea pangermană« să molipsească elementele patriotice ale Șvabilor și să le înstrăineze de Maghiari. Ministrul-președinte Wekerle a zis că guvernul se ocupă serios de mișcarea dintre Șvabi. Mai spuse că guvernul are cunoștință că nu numai în Budapesta, ci și în provincie s'au creat organizațiuni pangermane, reuniuni și grupuri, cari ajută pe membrii lor cu diferite produse literare. Ministrul crede, că cel mai bun lucru ar fi să se fundeze un organ german, care să paralizeze urmările acțiunii germane. În fine kossuthiștii au aflat de bine a enunța, că ei aprobă patriotismul »cețățenilor maghiari de limba germană«.

Cine nu cunoaște apucăturile de felul acesta? Șvabii să fie liniștiți, să învețe ungurește și să asculte de fîslogăbirăi — atunci sunt patrioți contra cărora nu se poate obiecționa nimic, dar îndată ce se vor ocupa de literatura germană și vor voi să aibă și ei partidul lor, se schimbă situațiunea.

Cei ce stau azi în fruntea »partidului popular al Germanilor din Ungaria«, declară că ei numai între marginile legilor stăruie să asigure drepturile politice și interesele de cultură și economice ale conaționaliilor lor și nici într'un caz nu se vor abate dela cărarea pe care au apucat și nu vor deveni necredincioși țintei lor.

Cronica din afară.

Zvon despre demisiunea lui Stolypin și disolvarea Dumei. În cercurile politice și financiare din Paris s'au răspândit știri senzaționale, după cari primul ministru Stolypin și ar fi înaintat demisiunea. S'a comunicat că și Duma va fi disolvată în cursul zilelor viitoare pentru că se pare imposibil ca guvernul să poată lucra în comun cu o Duma atât de opoziționistă. Aceste știri s'au răspândit cu atâta siguranță, încât valorile rusești au scăzut în mod simțitor la Bursă. Știrea că primul ministru Stolypin s'ar fi retras și că Duma va fi disolvată a provocat o scădere a valorilor rusești și la Bursa din Berlin.

Ministrul de externe ruseesc a trimis o circulară secretă prin care invită autoritățile administrative ca în cazul disolvării Dumei să facă uz de toate mijloacele disponibile pentru a împedeca o grevă a funcționarilor dela căile ferate.

Activitatea bandelor în Macedonia. Misiunea Munir Pașa, trimisă la Belgrad, cu scop de-a prezenta regelui Petru o scrisoare autografă a Sultanului, neliniștește lumea politică din Bulgaria, care vede în aceasta o manifestare împotriva Bulgariei. În urma acestei vizite se așteaptă o mai întinsă activitate a bandelor sârbești în Macedonia. Presa cere ca să se dea un răspuns acestei provocări prin trimiterea de bande bulgare în Macedonia.

Prietenie japoneză-americană. Două vapoare japoneze de război vor lua parte la serbările ce s'au organizat în Virginia pentru a comemora împlinirea a 200 de ani de când s'au stabilit englezii în acest stat. După aceea ambele vapoare se vor îndrepta spre Europa și vor vizita porturile Kiel și Wilhelmshaven. Unui din aceste vapoare »Novic« aparținuse Rușilor. El a fost scufundat, apoi scos din mare, reparat și întrebuițat ca vas de război japonez.

ȘTIRILE ZILEI.

— 28 Februarie v.

Conziliul comunal din București la Roma. D-l M. Cantacuzino, primarul Bucureștilor, însoțit de o delegațiune de conziliieri comunali va merge la Roma în cursul lunii Aprilie, pentru a răspunde vizitei făcute de delegatul Sindicului Romei, comunei București, astă primăvară, și a mulțumi personal primarului Romei pentru tradiționala Lupoaică în bronz, făcută dar Bucureștilor.

La temniță. Luni a intrat în temniță din Seghedin d-l Dr. Cornel Jurca, redactorul responsabil al ziarului »Drapelul«, pentru a-și începe osânda de 6 luni. În locul d-lui Dr. Jurca, semnează de acum înainte »Drapelul« ca redactor responsabil, d-l George Noaghea.

Răscoalele țărănești în Moldova. Asupra răscoalelor țărănești cari au izbucnit în mai multe județe din Moldova se comunică următoarele amănunte:

La Bădeni și Cепенița trupele, cari au sosit la fața locului, stau înșirate în fața țărănilor cari sunt foarte agitați. Primul procuror, care a sosit acolo încă ina-

³⁾ Observarea din urmă a făcut-o în 1867 Angström în Upsala, unde lumina boreală se vede adese-ori.

⁴⁾ Bistrița, 1903, pag. 41—2.

inte de sosirea trupelor, a găsit pe țărani foarte îndărățiți. Ei cer să li se dea pământ și să se alunge evreii de prin sate. Răscala s'a întins la Cotnari și Hodora. La Cotnari sătenii au bătut și alungat pe evreii de acolo. Același lucru s'a petrecut și la Hodora. Mișcarea țărănilor se întinde și în alte comune. Luni la ora 1 a pornit din Bărlad regimentul de roșiori. La ora 2 s'a format un tren special în Iași, transportând pe inspectorul administrativ Bogdan, pe procurorul general Leonescu, primul procuror Ghinea Ionescu, colonelul Musteață și un batalion din regimentul 13 dorobanți. D-l colonel Musteață a fost însărcinat cu comanda trupelor din ținuturile răsculate.

Sinuciderea unui tânăr Maghiar în București. De câteva zile sosise în București un tânăr ungar anume Marcel Geza, funcționar comercial. Numitul a descins la hotelul High-Liffe și declarase că a venit în România spre a găsi o ocupațiune. Soarta ne-ajutându-l Marcel Geza s'a văzut Sâmbătă cu totul lipsit de bani și fără nici o speranță de a găsi o slujbă. Perspectiva mizeriei i se deschise înaintea, și pentru a evita această stare de lucruri, Geza hotărî să-și curme viața. Hotărîrea a pus-o în practică Sâmbătă, trăgându-și un glonte de revolver în tâmplă. Netericitul a rămas mort pe loc. Vestindu-se circumscripția respectivă, s'a dispus transportarea cadavrului lui Marcel Geza la Morga. Asupra lui s'au găsit 20 de bani, ultimele resurse financiare, cari mai rămăsese.

Luptă într-o biserică. Într'un oraș din apropierea New-Yorkului a avut loc alături noaptea în biserică, o luptă între preoții bisericii și mai mulți hoți. Spărgătorii au voit să fure giuvaerurile de aur din altarul bisericii. Cum s'au atins însă de altar, clopotul electric, care era în legătură cu locușța preoților, începu să sune. Preoții alergară, înarmați cu revolve, în biserică unde bandiții ridicaseră deja obiectele prețioase din altar. A avut loc un schimb de focuri de revolver. Hoții au dispărut.

O expediție aeronautică. Indrăsnețul jurnalist american Wellmann pregătește o expediție cu balonul spre polul nordic. A invitat spre acest scop și pe căpit. Krogh, care a luat parte la mai multe expediții aeronautice împreună cu Parceval și Zepelin.

O comoară mare de pietrii scumpe. Intre lucrurile rămase după moartea Șahului Persiei Muzaffer-Eddin, s'au aflat tot felul de pietrii, de un preț de 420 milioane de coroane. Sunt o mulțime de safire, smaragde, rubine, turchise și diamante. Coroana veche a domnitorilor Pernei are un rubin, cât un ou de găină. O cingătoare, care se ia numai la ceremoniile mari, plină cu diamante e mai grea de 20 funzi. Un vas de argint are 100 de smaragde; unul e așa de mare, că Șahul și-a putut scrie pe el numele lui întreg. O sabie cu diamante are o valoare de 5½ milioane. Una, din cele mai minunate pietrii, este un chihlihar, de 400 de policari cubici. Se zice că a căzut din cer pe timpul lui Mohamed.

Adunarea generală a „Albinei“.

Raportul conziliului de administrațiune către adunarea generală ordinară din 23 Martie 1907.

Onorată adunare generală!

Ne luăm voie a Vă raporta, că în anul expirat afacerile institutului nostru s'au dezvoltat într-o măsură foarte satisfăcătoare, deși abundența de numărare, care, în urma stagnării întreprinderilor industriale de ani de zile era în permanență — a încetat în curând, dar mai vârtos în jumătatea a doua a anului, când și barca austro-ungară a urcat etalonul oficial al intereselor și străinătatea, ba cu deosebire banca imperială din Germania în mod extraordinar la 7%. Drept dovadă vă atragem atențiunea asupra tabloului comparativ al operațiunilor, din care veți vedea, că în cursul anului s'a urcat escomptul de cambii cu 12%, împrumuturile hipotecare cu 10%, iar depunerile spre fructificare cu 12%. Acest rezultat, se poate atribui și anului bun economic, care clientelei noastre, în preponderanță proprietari și țărani agricultori — i-a dat posibilitatea să fie punctuală întru răspunderea intereselor.

Deși capitalul nostru, investit în valori de natură mobilă, care în caz de necesitate ușor se poate preface în numărare, trece peste 94% a datoriei care în termene scurte ni-se poate denunța, — totuși credem că a sosit momentul, ca să uzăm de facultatea ce ni-o dă §. 16 al statutelor, urcând capitalul social la Cor. 2.400,000.

Prestigiul institutului nostru, câștigat cu muncă i tenzivă și onestă în curs de 34 ani, dezvoltarea afacerilor lui, legitima considerare ce datorim încrederei deponenților și creditorilor noștri, care în butul calumniierilor și denunțărilor tendențioase din partea unei părți a presei, orbită de patima șovinismului național — în mod îmbucurător se manifestă față de institutul nostru, apoi soliditatea institutului, recunoscută de toți factorii competenți — reclamă această urcare de capital.

Ne luăm deci voie a propune la locul său urcarea capitalului social precum și modificarea statutelor reclamată de urcarea capitalului social, și modificarea statutelor fondului de penziuni creat prin adunarea generală din anul 1881, necesară pentru ca acele statute să se aducă în nex organic cu textul statutelor institutului, ce se va stabili în această adunare. În urma cererii »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român« venim și cu propunerea: ca să binevoiiți a prolungi cu 10 ani termenul fixat de adunarea generală din 1897 pentru înființarea internatului de băieți, în care scop s'a votat atunci ajutorul de Cor. 40,000, care și mai departe va rămânea în administrarea institutului.

Cu profundă durere aducem la cunoștința adunării generale, că unul din cei mai vechi membri ai direcțiunii, d-l Petru Nemeș, fost notar public reg. în Brașov, care dela 30 Martie 1886 neîntrerupt a contribuit cu cunoștințele și bogatele sale experiențe la conducerea filialei noastre — a încetat din viață la 14 Martie 1906, în locul căruia direcțiunea, în ședința sa din 11 Iunie 1906, în senzul §-ului 37 din statute a substituit, în mod provizor, până la adunarea aceasta pe d-l Simeon Damian, advocat în Brașov. Mandatul d-lui Petru Nemeș expira după ordinea vechimei dimpreună cu al d-lui Alexandru Lebu în ziua întrunirii acestei adunări generale. La locul său veți binevoi a primi propunerea noastră, dând expresiune condolenței pentru decedarea d-lui Petru Nemeș, iar la punctul 10 al ordinii de zi veți alege doi membri noi în direcțiune, cu mandat pe 6 ani. În senzul §-ului 36 membrii ieșiți din direcțiune pot fi realesi.

Din tabloul comparativ al operațiunilor principale ale institutului extragem următoarele:

Depunerile: Starea cu 31 Decembrie 1906: 7,065 depuneri în sumă de Cor. 15.530,087-35 cu Cor. 1.696,710-50 fil. mai mult decât în anul precedent.

Escontul de cambii: Starea portofoliului cu finea anului 1906 de 29,356 cambii în valoare de Cor. 10.644,926-73 bl. față de anul precedent mai mult cu Cor. 1.140,927-89 fil.

Credit personal țărănesc: Cu 31 Decembrie 1906: 10,981 obligațiuni în sumă de Cor. 1.542,679-50 cu Cor. 138,253-90 fil. mai puțin decât în anul precedent.

Împrumuturi hipotecare: Cu 31 Decembrie 1906: 3.648 obligațiuni în sumă de Cor. 6.893,592-44 o creștere de Cor. 641,546-21 fil. față de anul precedent. Aceste pretenziuni sunt asigurate prin ipotecă de un areal preste tot de 120,828 jugere 1111 stângini □ în valoare de Cor. 26.333,783—.

Credite cambiale cu acoperire hipotecară: Cu 31 Decembrie 1906: 895 împrumuturi în sumă de Cor. 1.861,394-24 față de anul precedent o creștere de Cor. 28,134-24.

Credite de Cont-Curent: Cu finea anului 1906: Cor. 2.462,401-55 mai puțin cu Cor. 41,339-27 fil. față de anul precedent.

Împrumuturi pe efecte publice (lombard): La finea anului 1906: 102 împrumuturi de Cor. 109,710— față de anul precedent mai mult cu Cor. 11,767—.

Scrisuri fonciare cu 5%: Cu 31 Decembrie 1906 rămân în circulațiune Cor. 3.715,000—.

Scrisuri fonciare cu 4½%: Starea totală la finea anului 1906 a fost de Cor. 2.000,000—.

Miscarea cassei: În total Coroane 106.642,783-03. Revirementul în giro-conto la banca austro-ungară a fost în anul expirat Cor. 32.849,699-02 revirementul prima-notei de Cor. 52.368,561-43, iar revirementul general de Cor. 422.318,341-52. Din bilanțul general al anului 1906 rezultă că: Suma activelor institutului este cu Cor. 1.706,805-35, iar suma venitului brut cu Cor. 31,387-54 mai mare decât în anul premergător. Subtrăgând din venitul brut al anului de Cor. 1.452,099-26, totalul erogațiunilor cu Cor. 1.185,465-56, rezultă un profit net al anului de Cor. 266,633-70 cu Cor. 4,623-12 mai mare decât în anul precedent. Fondul de penziuni ai funcționarilor, carele în cursul anului a avut erogațiuni de Cor. 11,872-28 de asemenea a crescut cu Cor. 30,388-86 ajungând suma de Cor. 516,787-51 fil.

Distribuirea profitului net. Relativ la distribuirea profitului net de Cor. 266,633-70 ne luăm voie a Vă face următoarea propunere: I. Să se dea acționarilor dividenda de 5% provăzută în §. 62 din statute după capitalul social de Cor. 1.200,000 Cor. 60,000— II. Restul de Cor. 206,633-70 să se împartă cum urmează: 1. 18% tantiemă statutară (§. 62 b, c, d, e, f) membrilor direcțiunii, comitetului de supraveghiere și funcționarilor institutului Cor. 37,194-12. 2. Remunerațiunea funcționarilor fără drept la tantiemă și servitorilor Cor. 2,460— 3. Pentru scopuri culturale și de bine-facere Cor. 16,000— 4. Fondului de penziuni al funcționarilor Cor. 10,000— 5. Supradividendă acționarilor Cor. 108,000— 6. Fondului special de rezervă restul de C. 32,979-58 Cor. 206,633-70.

Primind această propunere: dividenda anului 1906 va fi tot ca în anul precedent de Cor. 28— de acție și se poate ridica imediat după adunarea generală. Fondul special de rezervă va fi de Cor. 177,670-84. Fondul de penziuni al funcționarilor de Cor. 526,787-51.

Terminând Vă prezentăm rațiociniul cu toate conturile sale, rugându-Vă, ca după ce veți fi ascultat și raportul comitetului de supraveghiere să binevoiiți: 1) a exprima condolență pentru răposatul membru al direcțiunii Petru Nemeș; 2) a aproba bilanțul încheiat cu 31 Decembrie 1906 și a da direcțiunii și comitetului de supraveghiere absolutoriu pentru gestiunea lor pe anul expirat; 3) a primi propunerea noastră cu privire la distribuirea profitului net; 4) a distribui suma destinată pentru scopuri culturale și de binefacere; 5) a fixa prețul marcelor de prezență pe anul curent; 6) a primi propunerea pentru urcarea capitalului social la Cor. 2.400,000—; 7) a primi propunerea pentru modificarea statutelor institutului; 8) a primi propunerea privitoare la modificarea statutelor fondului de penziuni; 9) a primi propunerea cu privire la prolongirea termenului fixat în 1897 pentru înființarea din partea »Asociațiunii« a internatului de băieți în Sibiu; 10) a alege 2 membri în direcțiune cu mandat pe 6 ani.

Din ședința direcțiunii, ținută la 16 Faur 1907.

Iosif St. Șuluțu m. p.,
prezident.

Cosma m. p.,
director executiv.

ULTIME STIRI.

Budapesta, 13 Martie. În decursul ședinței de azi au vorbit numai trei deputați naționaliști: Dr. A. Vlad și slovacul Hodza la proiectul de lege despre învățătorii de stat, iar Dr. Maniu a făcut o interpelațiune în cauza libertății presei.

Budapesta, 13 Martie. Ședința de eri a dietei s'a început cu o dezbaterie vie asupra procesului verbal, apoi s'a plâns dep. Vlad, că Rakowsky, care a presidat Luni, a călcat regulamentul camerei, pentru că i-a detras cuvântul lui și colegului său Vaida. Rakowsky să scuză, vrând a dovedi că n'a violat regulamentul. Vaida întreabă: De ce nu se întâmplă astfel de lucruri, când presidează Justh? Rakowsky vrea din nou să dovedească, că a fost totdeauna consecvent.

Brediceanu îl intrerupe. Rakowsky: Măgarule. Brediceanu: D-ta ești măgar (Mare zgomot. Voci: la ordine!) Rakowsky continuă a se justifica, zicând între altele, că Vaida a fost avertizat de 14 ori în decursul vorbirii sale. (Aplause). Vaida cere cuvânt în chestie de regulamentul și spune înainte că va vorbi la toți §-ii pentru-ca președintele să nu-i poată lua cuvântul. Mai vorbesc la regulamentul și dep. Ștefan C. Pop, V. Goldiș și Milan Hodza. Președ. Justh declară în fine, că va observa întotdeauna cu imparțialitate regulamentul. Ugron strigă: Răbdarea noastră s'a stârșit. Ședința se suspendă fără ca să se ia însă vre-o decisiune.

După pauză vorbește ungușorul Pető pentru instrucțiunea obligatorie și grațuite în școalele populare, apoi ia cuvântul Apponyi și răspunde antevorbitorilor. Zice, că n'are drept de-a trage la îndoială buna credință a naționalităților, dar faptele dovedesc contrarul. Inzadar se provoacă ei la legea de naționalitate. N'ar trebui să uite însă, că națiunea maghiară e națiune unitară.

Sofia, 13 Martie. Criminalul care a răpus viața primului ministru și a rănit pe ministrul Ghenadiev, e un fost funcționar anume Alexandru Petroff. El e originar din Vidin și a fost funcționar la Banca Agricolă. În timpul din urmă a fost concediat. El a declarat, fără nici o șovăire, că intenția lui era să-i omoare pe amân-

doi: pe Petkov și pe Ghenadiev, și i-a părut rău că n'a izbutit pe deplin în săvârșirea crimei sale. Pare suspect faptul că la dânsul s'au găsit foarte mulți bani, și că el e îmbrăcat foarte elegant, aceasta cu atât mai mult cu cât el fiind lipsit de ocupație în ultimul timp nu avea de unde să aibă bani. Faptul dă loc la bănuiala că Petroff ar fi fost cumpărat pentru a comite acest atentat.

Sofia, 13 Martie. S'a stabilit că Petru Alexandroff făcea parte dintr'un club anarchist; într'un buzunar al lui s'a și găsit un număr din ziarul l'Anarchiste. Au fost arestați încă patru indivizi, banuți a fi complici ai lui Petru Alexandroff. Poliția crede că toți aceștia fac parte dintr'o afiliațiune anarchistă, care ar fi decis asasinarea mai multor oameni politici din câteva state. Alexandroff desminte însă categoric că ar fi vorba de un atentat anarchist. El declară că nu e vorba decât de o faptă de răsunare.

Sofia, 13 Martie. La ședința de eri a Sobraniei a luat parte și Ghenadiev, deși e rănit. A asistat un public foarte numeros și ședința a fost emoționantă. S'au ținut numeroase discursuri, în cari s'a vestejit criminala faptă și s'a deplâns moartea lui Petcov. Mulți deputați plângeau în timpul acestor discursuri. Eri s'a făcut autopsia cadavrului. Glonțul care a pus capăt vieții lui Petcov a fost găsit în inimă. S'a decis să se facă o înmormântare națională fostului prim-ministru.

Paris, 13 Martie. Fostul președinte al republicii Casimir Perier a încetat eri din viață.

Iași, 13 Martie. În urma revoltelor țărănești studenții au convocat un mare meeting pe astăzi, în care se vor consfătuți asupra concursului ce s'ar putea da pentru rezolvarea cestiunei țărănești.

Bibliografie.

— Romanul „Robia Banului“ de Sofia Nadejde a apărut în o nouă ediție și se află la tipografia și librăria A. Mureșianu în preț de 2 Lei plus 30 bani porto.

Diverse.

O fată care râde o zi întreagă. Ziarele din New York povestesc aventura extraordinară a unei domnișoare din New-Yersey, miss Barry, care a râs cu hohot, fără intrerupere timp de 10 oare. Râsul acesta nervos îngrijea întreaga ei familie, deoarece putea să aibă consecințele cele mai grave pentru o persoană, care e mai veselă decât trebuie. Cauza marei hilarități a acestei domnișoare este următoarea: D-ra suferea de o măsea, care o necăjise vre-o 24 de oare. Ea se duse la un dentist, care îi scoase măseaua. După operațiune d-ra spuse: Uf! ce bine ar fi fost dacă oamenii s'ar fi născut fără dinți! Apoi nu ne naștem fără dinți domnișoară? îi răspunde dantistul. Așa e. Și domnișoara începu să râdă, să râdă din ce în ce mai tare.

Dantistul râdea și el... dar după cinci minute, văzând că râsul domnișoarei nu e un râs natural, începu să se îngrijească și chemă familia domnișoarei. Aproape zece oare s'a alergat la toate mijloacele pentru a pune capăt acestui râs. Doi doctori cari au fost chemați în grabă nu au putut să facă nimic. După zece oare, d-ra Barry a căzut într'o stare de letargie.

Carducci și criticii săi. Într'o caldă zi de vară, în Lombardia, un tren înainta pe șine cu încetinea lui obișnuită. Într'un vagon de clasa II-a luaseră loc mai mulți ofițeri și un civil. Convorbirea era foarte însuflețită printre cei dintâi.

Veni vorba și de Carducci (poetul trăia încă) și de un pamflet al poetului, care făcea mare tapaj pe vremea aceea și conținea o critică violentă împotriva unui personaj italian foarte cunoscut. Toți cei din vagon aprobau atitudinea poetului. Deodată civilul interveni și se ridica cu hotărîre împotriva ignoranților, cari vorbeau despre un lucru asupra căruia nu erau de loc în curent.

O tăcere adâncă urma atacului civilului. Apoi intrerupătorul continuă să apere pe personajul italian, declarând că, în cele din urmă, Carducci nu era fără prihană.

Ofițerii se supără și îi dădură cartea lor când civilul se dete jos din vagon. Acesta întinse și el pe a lui. Pe ea era scris: Giosue Carducci, profesor la Bologna.

Tablou!

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons. interim.: Victor Branisce

**Dela „Tipografia și Librăria“
A. MUREȘIANU, Brașov**
se pot procura următoarele cărți

(La cărțile aici înscrise este a se mai adăuga pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandăție.)

Diverse.

„*Novela*“ de Vasile Ranta Buticescu. Broșura are 286 pagini și conține istorioare frumoase scrise într'un limbaj viu plăcut. Prețul ei e 1 cor. 60 bani plus 20 bani porto.

Poesii de Vasile Ranta Buticescu. Edițiunea „Amicului Familiei“ Prețul 1 cor. 20 b plus 10 b. porto.

Versuri de dor, adunate din poezii române de A. Prețul 50 bani (+ 5 b. porto.)

Cartea ilustrată pentru copii și copile de George Simu. Această broșură conține poezii istorice și morale spre excitarea gustului de estetic la copii. Prețul 50 bani + 5 b. porto.)

Dinu Millan roman. Nenui a sfânt, de Const. Mille Prețul 2 cor. plus 10 bani porto.

Feciorul Popoi. Facerea Joiței. O dragoste a veacului. Roch a Catiței. Amedeo Madini. Din viața tristă După natușă. Baccalaureatul, de Const. Mille Prețul 2 cor. plus 10 b. porto.

„Pe pragul mormântului,“ de preotul G. Simu, conține versuri frumoase pentru popor și pentru inteligență. Pr. 50 bani (+ 6 b. porto.)

Juvenilia, proză și versuri, de Sextil Puscariu. Prețul cor. 1.60 pl. 20 b. porto.

Opiniunea publică, conferința ținută la Athen-ul român de C. Disescu la 27 Februarie 1885 prețul 50 b. plus porto 5 bani.

Îmbunătățirea stărei săenilor de Gr. G. Pencescu, prețul 50 b. + 5 b. port.

Nu mă uita! Colecțiune de versuri pentru ocaziuni funebre. Aranjată prin N. F. Neașu. Ediț. IV. Preț 1 50 bani. (+ 5 b. p.)

Pribeag, ediția I a de Ioan Iosif Scopul Preț. cor. 1. 50 b. pl. 10 b. port.

Poesii de Al. A. Macedonski. Preț. 3 cor. pl. 20 b. porto.

Scriitori, cetitori și critici de N. Radulescu-Niger 50 b plus 5 b. porto.

Lira Sionului său cântarea sârbărilor de Aron Booa Velchereanu 50 b. plus 10 b. porto.

Bocete adică Cântări la morți, adunate de I. Pop-Releganul. Prețul 50 bani. (+ 10 b. p.)

Cu vârful penei, scrieri satirice humoristice de Antonia Pop 1 Cor plus 10 b. porto.

Umbre și lumini poezii de Em. Păvăleanu, cor. 2.00 (porto 20 b.)

Asupra situațiunii, articoli și foioșore de Ióni A. Lăpedat. Preț 40 b. pl. 10 b. porto)

Influența franceză în România de A. Xenopol profesor la universitatea din Iași, Cu 50 b. + 5 b. porto.

„Despre cel dintâiu ajutor la vătămări ale ochilor“ de Dr. Ioan Popp, medic colonel și r. Această broșură conține pe 36 pagini sfaturile cele mai bune, cum să se procedă și ce măsuri grabnice să se ia în cazurile de vătămări ale ochilor o cărticică, care n'ar trebui să lipsescă din nici o familie.

Med. univ.
Dr. W. Teutsch
specialist pentru boale femești și de copii.
Ord. dela 11—12 a. m. și 2—4 oare p. m.
Strada Porții nr. 13.
(2766.B—4)

Locuință plăcută spre stradă. În casele sub Nr. 6 pe strada Katarinei este o locuință plăcută (fața soarelui) care onora din 4—5 odăii, bucătărie, o dae de scaldă, și o dae de spălat, dela Sf. Mihail de închiriat.
Infirmații mai d'aproape la proprietăreașă a casei, în curte îndărăt.
Nr. 2766.B—3.

„FORTUNA“
Institut de credit și economii, societate pe acții în Rodna-veche.

Concurs
Pentru ocuparea postului de contabil, dotat cu 1200 cor. salariu, se scrie concurs cu termenul de a se ascerne suplicile până la 25 Martie 1907

Reflectanții au să dovedească pre lângă cunoașterea perfectă a a limbii române, absolvirea vreunei școale comerciale superioare, sau academice comerciale și praxa îndestulătoare pentru independența absolută în ale contabilității.
Cei ce posed și limba magiară vor fi preferiți
Rodna-veche, 2 Martie 1907.
2761.2—2 DIRECȚIUNEA

Cine suferă de Șoldină, reumatism Ischias
să cumpere o sticlă
Fluid de reumatism al Dr. Flesch
care vîndecă sigur: Șoldina reuma, dureri de spinare, slăbiciuni de mâni și de picioare. Efectul se simte în scurt timp.
Se cazăță în farmacia lui
Dr. EMIL FLESCH „Magyar korona“ Győr, Baross-ut 24.
1 sticlă de 1¹/₂ decilitru 2 cor. Sticle familiare pentru folosire mai îndelungată 5 cor.
La comanda 3 sticle mici sau 2 sticle de familie urmază trimiterea franco.
25—70.2549.

Cruce seu stea dublă electro-magnetică
Patent Nr. 88967.
Nu e crucea lui Volta. Nu e mijloc secret.
Vîndecă și înviorază pe lângă garanție.
Deosebită atențiune e a acest aparat vîndecă boale se da împrejurării, că le vechi de 20 ani.
Aparatul acesta vîndecă și folosește contra: durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sîngelui, anemie, amțeală, tînturi de ureche, bătăie de inimă, sgăriuri de inimă, asmă, anșul greu, sgăriuri de stomac, lipsa poftei de mîncare, reoală la mâni și la picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sîngelui și multor altor bôle, cari la tractare normală a medicului se vîndecă prin electricitate. — În cancelaria mea se află atestate încurse din tôte părțile lumii, cari prețuesc cu mulțămire invențiunea mea și: ori-cine pöte examina atestate Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vîndeca, i-se retrimite banii. Unde orice încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu.
Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se co-fu-de cu aparatul „Volta“, de öre-cu „Orasul-Volta“ atăt în Germania cât și în Austro-Ungaris a fost oficial aprobat, fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut și apreciat și cercetat. Deja înfînătatea crucii male electro-magnetice o recomandă îndecesebi
Prețul aparatului mare e 6 cor. Prețul aparatului mic e 4 cor.
folosibil la morbari, cari nu sunt mai vechi de 15 ani. folosibil la copii și femei de constituțiune foarte slabă.
Expediție din centru și local de vîndare pentru țără și streinătate etc.
MÜLLER ALBERT, Budapesta, V, Strada VADÁSZ 42 A./E. colțul strada Kálmán.

La Tipografia și Librăria A. Mureșianu, Brașov.
Important pentru vîndătorii de cărți prin orașe și tîrguri este cartea de rugăciune „Lauda lui Dumnezeu“
pentru credincioșii de religiunea ortodoxă română, cuprîndînd rugăciuni de dimineața și de seară, la sfînta Liturgie, la taina martirisirii, precum și la alte multe rugăciuni folosite 56 la număr pe 255 pagini, format octav mic.
Această carte de rugăciuni artistică legată este prima la Români cari până acuma se închinau din cărți subred legate și ordinare. Acuma nu trebuie să stăm în privința acesteia mai prejos de cărțile de rugăciune ale celorlalte naționalități. Prin cartea de rugăciune „Lauda lui Dumnezeu“ s'a făcut Românilor un însemnat serviciu, căci ea este o carte de rugăciune frumoasă și se pöte căpăta în diferite legături dela mai simple până la mai luxose și tôte în preț foarte moderat.
Prețul lor este:

Legătură traicică neagră și aurită cu seu fără chip sfânt	Cor. b. —.90	Imit. de fildes cu catifea și închietore	Cor. h. 2.65
Imit. de fildes în alb seu negru	1.80	" " " cu catifea și podobă mai mare	3.10
" " " cu închietore	1.80	Vîndătorii de cărți primesc un rabat mai considerabil.	
" " " cu cadru argintat și închietore	2.10		

Tot asemenea atragem atențiunea publicului asupra „Cartei de rugăciune“ întocmită de protopresbiterul Calistrat Coca cu aprobarea consistoriului episcopesc ortodox oriental din Cernăuți, care carte format mic octav, cuprîndînd asemenea tôte rugăciunile noastre folosite ar fi cea mai potrivită carte de rugăciune pentru tötii școlarii.
Prețuri acestei cărți:
In pânză neagră . . . . . cor. 1.—
" " " ceva mai luxosă . . . . . cor. 1.20
" " " format ceva mai mare . . . . . cor. 1.40
Töte acestea se pot procura prin Tipografia și Librăria A. Mureșianu, Brașov, unde au să se adreseze și vîndătorii.

TIPOGRAFIA A. Mureșianu
Brașov, Tîrgul Inului Nr. 30.
Acest stabiliment este provădit cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a puté esecuta ori-ce comande cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE IN AUR, ARGINT SI COLORI	REGISTRE și IMPRIMATE pentru tôte speciile de serviciuri.
CĂRȚI DE ȘCIINȚĂ, LITERATURĂ și DIDACTICE	BILANȚURI
STATUTE.	Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori.
FOI PERIODICE.	Cuverte, in lötă mărimea.
BILETE DE VISITĂ DIFERITE FORMATE.	TARIFE COMERCIALE, INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.
PROGRAME ELEGANTE.	PREȚURI-CURENTE și DIVERSE
BILETE DE LOGODNĂ și DE NUNȚĂ DUPĂ DORINȚĂ și IN COLORI.	BILETE DE ÎNMORMENTARI.
ANUNȚURI.	

Comandele eventuale se primesc în biurul tipografiei, Brașov Tîrgul Inului Nr. 30, în etagiul, înderept în curte. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la
Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.